

Pressmeddelande

13 februari 2019

Nära sju av tio barn har köpt något som de sedan ångrat

Hälften av alla barn och unga köper ibland eller ofta saker utan att tänka på vad de kostar, och nästan sju av tio uppger att de har köpt saker som de sedan ångrat att de lagt pengar på. Det visar en undersökning som Sifo har gjort på uppdrag av Swedbank och sparbankerna.¹

Sex av tio barn och unga tycker att det är viktig att ha kontroll på sin ekonomi. Trots det har sju av tio barn köpt saker som de sedan ångrar att de lagt pengar på.

-Att köpa något som man sedan ångrar behöver inte alltid bara vara dåligt. Det kan också vara en nyttig erfarenhet som vi lär oss av, och som förhoppningsvis hjälper oss att undvika att göra samma misstag igen, säger Madelén Falkenhäll, senioranalytiker på Swedbank.

Eget ansvar hjälper barn att förstå pengars värde

85 procent av barnen tycker att det är viktigt att själva få bestämma över vad de vill lägga sina pengar på. Och att få eget ansvar för en mindre summa pengar, genom vecko- eller månadspeng, kan vara ett bra sätt för barn att lära sig att förstå pengars värde. Det ger också en bra anledning för barn och vuxna att prata om pengar och om vad saker kostar i en familj.

-Det kan vara bra att tillsammans i familjen fundera igenom vad barnet ska göra med sina pengar. Bara köpa lite lördagsgodis, eller göra något dyrare som kräver att man sparar en del av pengarna? Det här är saker som är bra att prata om, så att man har samma syn på vad pengarna ska räcka till, säger Madelén Falkenhäll.

Hälften tycker att det är viktigt att ha lika mycket pengar som kompisarna

Nöjen, fika och godis saker som de flesta barn lägger sina pengar på. Knappt hälften, 48 procent, av alla barn tycker det är viktigt att ha lika mycket pengar och kunna göra samma saker som kompisarna. Lika många, 49 procent, tycker det är viktigt att kunna köpa det de vill, även om det är lite lyxigare saker. Hälften av barnen väntar och sparar om de hittar något de vill köpa men inte har råd med. 36 procent ber föräldrarna om pengar. Tretton procent avstår, eller köper något billigare i stället.

-Man måste öva för att bli bra på att spara! Med ett konkret mål blir det roligare och enklare. Genom att bestämma i förväg hur mycket man vill spara och sätta undan de pengarna direkt när man får dem, undviker man att de går åt till annat, tipsar Madelén Falkenhäll.

¹ Undersökningen gjordes i juni 2018, 1 500 föräldrar och 1 500 barn i åldrarna 7-19 år deltog.

Handla smart – tips från Swedbank och sparbankerna

- Innan du gör ett köp, fråga om du har rätt att byta varan i efterhand om du skulle ångra dig. Affärer måste inte erbjuda öppet köp men många gör det ändå.
- Barn får egentligen inte handla större dyrare saker om de inte har fått sina föräldrars godkännande. Så fråga dem innan du köper något dyrt. Annars kan föräldrarna häva köpet om de skulle vilja det.
- Om du behöver byta eller reklamera varan är det alltid enklast om du har kvittot kvar. Kvittot bevisar när du köpte varan, vad du betalade och att du köpte den i just den affären.
- Det är smart att läsa vad andra tycker om produkten du tänker köpa. Läs gärna många recensioner och bilda dig en samlad uppfattning. Prata med kompisar och familjen också!

För mer information:

Madelén Falkenhäll, senioranalytiker, tfn 076-790 16 38

www.swedbank.se/privatekonomi

www.swedbank.se/framtid

Swedbank och Sparbankerna främjar en sund och hållbar ekonomi för de många människorna, hushållen och företagen. Det finns idag 60 sparbanker i Sverige varav fem är delägda av Swedbank. Sparbankerna har drygt 200 kontor och över 2 miljoner privat- och företagskunder. Sparbankerna och Swedbank har en lång gemensam historia och har sedan länge ett samarbete som vilar på kommersiell grund. Swedbank är den ledande banken på hemmamarknaderna Sverige, Estland, Lettland och Litauen och erbjuder ett brett utbud av finansiella tjänster och produkter. Swedbank har drygt 7 miljoner privatkunder och ca 600 000 företags- och organisationskunder med 186 kontor i Sverige och 125 kontor i de baltiska länderna. Koncernen har även verksamhet i övriga Norden, USA och Kina. Den 31 december 2018 uppgick balansomslutningen till 2 246 miljarder kronor. Läs mer på www.sparbankerna.se och www.swedbank.se

Bilaga. Tabeller

Avrundade tal, summerar därför inte alltid

Jag köper saker utan att tänka på vad de kostar

	Totalt	Flickor	Pojkar	7 år	8 år	9 år	10 år	11 år
Händer aldrig	51 %	52 %	50 %	55 %	47 %	46 %	54 %	53 %
Händer ibland	44 %	42 %	45 %	38 %	44 %	49 %	39 %	45 %
Händer ofta	6 %	6 %	6 %	6 %	9 %	5 %	8 %	3 %
	12 år	13 år	14 år	15 år	16 år	17 år	18 år	19 år
Händer aldrig	48 %	51 %	54 %	54 %	49 %	46 %	53 %	50 %
Händer ibland	46 %	47 %	39 %	40 %	44 %	47 %	41 %	47 %
Händer ofta	6 %	7 %	7 %	6 %	7 %	7 %	6 %	3 %

Jag ångrar att jag har lagt pengar på något

	Totalt	Flickor	Pojkar	7 år	8 år	9 år	10 år	11 år
Händer aldrig	31 %	29 %	34 %	56 %	44 %	36 %	34 %	42 %
Händer ibland	65 %	67 %	63 %	43 %	55 %	63 %	62 %	52 %
Händer ofta	4 %	4 %	3 %	1 %	1 %	1 %	3 %	6 %
	12 år	13 år	14 år	15 år	16 år	17 år	18 år	19 år
Händer aldrig	26 %	25 %	22 %	23 %	30 %	17 %	30 %	20 %
Händer ibland	71 %	69 %	72 %	74 %	65 %	78 %	65 %	77 %
Händer ofta	2 %	5 %	6 %	3 %	5 %	5 %	5 %	3 %

Hur viktigt är det att ha kontroll på sin ekonomi, t ex veta hur mycket pengar som går till vad?

	Totalt	Flickor	Pojkar	7 år	8 år	9 år	10 år	11 år
Viktigt	57 %	59 %	56 %	31 %	36 %	36 %	43 %	57 %
Inte viktigt	14 %	13 %	15 %	23 %	25 %	21 %	16 %	15 %
Varken eller	19 %	18 %	20 %	18 %	18 %	24 %	24 %	19 %
Tveksam, vet ej	10 %	10 %	9 %	21 %	21 %	19 %	17 %	8 %
	12 år	13 år	14 år	15 år	16 år	17 år	18 år	19 år
Viktigt	58 %	61 %	60 %	70 %	63 %	76 %	81 %	93 %
Inte viktigt	15 %	13 %	16 %	9 %	11 %	6 %	7 %	0 %
Varken eller	18 %	22 %	19 %	20 %	23 %	13 %	13 %	7 %
Tveksam, vet ej	9 %	5 %	5 %	2 %	3 %	4 %	0 %	0 %

Hur viktigt är det att få bestämma själv vad du vill lägga pengarna på?

	Totalt	Flickor	Pojkar	7 år	8 år	9 år	10 år	11 år
Viktigt	85 %	86 %	85 %	79 %	73 %	83 %	84 %	79 %
Inte viktigt	4 %	2 %	4 %	4 %	9 %	2 %	1 %	4 %
Varken eller	8 %	9 %	8 %	10 %	13 %	11 %	11 %	14 %
Tveksam, vet ej	3 %	2 %	3 %	7 %	5 %	4 %	4 %	3 %

	12 år	13 år	14 år	15 år	16 år	17 år	18 år	19 år
Viktigt	85 %	89 %	90 %	89 %	87 %	95 %	92 %	97 %
Inte viktigt	6 %	3 %	4 %	3 %	3 %	1 %	2 %	0 %
Varken eller	8 %	8 %	6 %	8 %	9 %	1 %	5 %	3 %
Tveksam, vet ej	2 %	1 %	1 %	1 %	2 %	2 %	1 %	0 %

Vad brukar du lägga dina pengar på? Urval av utläggsposter.

	Totalt	Flickor	Pojkar	7 år	8 år	9 år	10 år	11 år
Godis	50 %	50 %	50 %	47 %	42 %	44 %	53 %	53 %
Fika, mat ute	46 %	51 %	40 %	1 %	6 %	6 %	15 %	28 %
Nöjen (bio, appar, mm)	44 %	38 %	50 %	16 %	22 %	31 %	38 %	39 %
Kläder	30 %	44 %	16 %	5 %	3 %	7 %	12 %	16 %
Hobbyer	16 %	14 %	17 %	6 %	11 %	13 %	16 %	14 %

	12 år	13 år	14 år	15 år	16 år	17 år	18 år	19 år
Godis	58 %	53 %	58 %	47 %	57 %	43 %	45 %	37 %
Fika, mat ute	46 %	56 %	67 %	65 %	79 %	81 %	76 %	80 %
Nöjen (bio, appar, mm)	50 %	51 %	39 %	48 %	59 %	62 %	61 %	83 %
Kläder	27 %	28 %	34 %	45 %	48 %	59 %	56 %	60 %
Hobbyer	12 %	12 %	14 %	16 %	19 %	23 %	22 %	40 %

Hur viktigt är det att ha ungefär lika mycket pengar som kompisarna, och kunna göra samma saker?

	Totalt	Flickor	Pojkar	7 år	8 år	9 år	10 år	11 år
Viktigt	48 %	48 %	48 %	40 %	41 %	43 %	51 %	44 %
Inte viktigt	26 %	25 %	26 %	25 %	35 %	30 %	23 %	29 %
Varken eller	21 %	20 %	22 %	11 %	10 %	20 %	20 %	24 %
Tveksam, vet ej	6 %	6 %	5 %	24 %	14 %	7 %	7 %	3 %

	12 år	13 år	14 år	15 år	16 år	17 år	18 år	19 år
Viktigt	44 %	54 %	47 %	57 %	52 %	46 %	49 %	53 %
Inte viktigt	28 %	22 %	26 %	21 %	20 %	30 %	23 %	13 %
Varken eller	22 %	19 %	24 %	19 %	26 %	23 %	27 %	33 %
Tveksam, vet ej	7 %	4 %	3 %	2 %	2 %	2 %	1 %	0 %

Hur viktigt är det att kunna köpa det du vill, även om det är lite dyrare saker?

	Totalt	Flickor	Pojkar	7 år	8 år	9 år	10 år	11 år
Viktigt	49 %	46 %	51 %	46 %	42 %	48 %	42 %	41 %
Inte viktigt	20 %	22 %	18 %	17 %	28 %	26 %	21 %	26 %
Varken eller	25 %	26 %	25 %	21 %	19 %	25 %	31 %	25 %
Tveksam, vet ej	6 %	5 %	6 %	16 %	12 %	10 %	6 %	8 %

	12 år	13 år	14 år	15 år	16 år	17 år	18 år	19 år
Viktigt	46 %	48 %	55 %	52 %	58 %	56 %	55 %	66 %
Inte viktigt	22 %	19 %	17 %	14 %	18 %	16 %	23 %	3 %
Varken eller	23 %	30 %	26 %	31 %	22 %	25 %	23 %	30 %
Tveksam, vet ej	8 %	4 %	1 %	2 %	2 %	4 %	0 %	0 %

Hur gör du om du vill köpa något du inte har råd med?

	Totalt	Flickor	Pojkar	7 år	8 år	9 år	10 år	11 år
Väntar och sparar	49 %	46 %	52 %	60 %	52 %	55 %	44 %	56 %
Lånar av familj/vänner	2 %	2 %	3 %	0 %	1 %	1 %	1 %	3 %
Ber föräldrar om pengar	36 %	35 %	36 %	31 %	31 %	34 %	44 %	32 %
Köper billigare eller inte alls	13 %	17 %	10 %	10 %	16 %	10 %	12 %	9 %
	12 år	13 år	14 år	15 år	16 år	17 år	18 år	19 år
Väntar och sparar	54 %	52 %	39 %	52 %	38 %	40 %	45 %	67 %
Lånar av familj/vänner	3 %	1 %	2 %	2 %	3 %	3 %	6 %	3 %
Ber föräldrar om pengar	34 %	35 %	45 %	35 %	43 %	38 %	24 %	20 %
Köper billigare eller inte alls	9 %	12 %	14 %	10 %	16 %	18 %	25 %	10 %